

REGERINGENS PROPOSITION TILL RIKSDAGEN

om utbildningslagen.

Utgiven i Nyholm den 30 mars 2026.

Rikskansler

CHRIS LINTER

Utbildningskansler *Miriam Shewett*

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Målet av propositionen	2
2	Motivering	2
2.1	Bakgrund	2
2.2	Beredning	3
3	Nuläge	3
4	Förslagen och deras konsekvenser	3
4.1	De viktigaste förslagen	3
4.1.1	Lärartjänsten	3
4.1.2	Lågstudier	3
4.1.3	Högstudier	3
4.1.4	Gymnasier	3
4.1.5	Yrkesskolor	4
4.1.6	Högskolor	4
4.1.7	Skolbyggnader	4
4.1.8	Undervisnings innehåll i grundskolor och gymnasier	4
4.1.9	Undervisnings innehåll i yrkesskolor	5
4.2	De huvudsakliga konsekvenserna	5
5	Ikraftträdande	6
5.1	Riksdagens behandling	6
5.2	Riksdagens godkännande	6
5.3	Verkställighet och uppföljning	6

1 Målet av propositionen

Det finns ännu ingen lag som skulle föreskriva utbildning i Frankland. Nuligen får den offentliga utbildningen avgifter från staten för att ordna skolor och högskolor. En lag bör stiftas för att föreskriva skolors förvaltning, utbildningens innehåll och högskolors förvaltning.

Genom utbildningslagen skulle det föreskrivas hur många lärare som ska arbeta i en skola, hur ofta och hur mycket eleverna få och studerande få skolmat och vilka ämnen och som ska erbjudas.

2 Motivering

2.1 Bakgrund

Utbildningslagen skulle motiveras enligt grundlagen, särskilt § 15 (*informativa rättigheter*):

”Var och en har rätt till utbildning. Utbildningen skall vara kostnadsfri, åtminstone på de elementära och grundläggande stadierna. Den elementära utbildningen skall vara obligatorisk. Yrkesutbildning och teknisk utbildning skall vara tillgänglig för alla. Den högre utbildningen skall vara öppen för alla med hänsyn till deras förmåga.”

Viktigheten av utbildningslagen kan jämföras med sjukvårdslagen.

2.2 Beredning

Utbildningskansliet bereder utbildningslagen genom denna proposition. Propositionen ska godkännas av statskansliet och presidentskansliet. Beredning av propositionen händer på två olika men sammanlänkade nivåer som tjänsteuppdrag och beredningsorgan. Utbildningskansler ska tilldela tjänsteuppdraget uppgifter och tjänsteuppdraget ska författa innehållet av propositionen.

3 Nuläge

Nuläget är att det finns inga riktiga lagar eller förordningar som skulle föreskriva skolors liv. Utbildningskansliet har fattat rapporter av situationen i landskapens skolor och verkar vara kaotisk. Beloppet lärare som arbetar offentligt är besluten av statsbudgeten förordningar av förvaltningen.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

4.1.1 Lärartjänsten

Utbildningskansliet föreslår att lärartjänster skulle överföras till landskapen. Det bör föreskrivas i lagen hur många lärartjänster som ska finnas per elev eller studerande. Lärartjänster ska höra till det *offentliga avtalet*.

4.1.2 Lågstudier

Utbildningskansliet föreslår att det skulle finnas lågstudier som ska vara hälften av grundskolan. Eleverna från 7-åringar till 12-åringar skulle lära sig i något lågstadium. Varje landskap bör ordna lågstadiers verksamhetsförutsättningar.

4.1.3 Högstudier

Utbildningskansliet föreslår att det skulle finnas högstudier som ska vara den andra hälften av grundskolan. Eleverna från 13-åringar till 16-åringar skulle lära sig i något högstadium. Varje landskap måste ordna högstadiers verksamhetsförutsättningar.

4.1.4 Gymnasier

Utbildningskansliet föreslår att det skulle finnas gymnasier där eleverna från grundskolan kunna fortsätta sina studier. Det bör vara frivillig för ett landskap att ordna gymnasiers verksamhetsförutsättningar.

4.1.5 Yrkesskolor

Utbildningskansliet föreslår att det skulle finnas yrkesskolor där eleverna från grundskolan kunna lära sig ett yrke. Varje landskap måste ordna yrkesundervisning.

4.1.6 Högskolor

Universitet och yrkeshögskolor hör till högskolor. De är skilda av landskap och fungerar som självständiga läroinrättningar. Högskolor ska ha rätten till sina egen förvaltning.

4.1.7 Skolbyggnader

Landskap måste erbjuda fastigheterna eller bygga byggnaderna för skolor som de är ansvariga för och även ansvara för fastigheternas underhållning. Staten ska erbjuda fastigheter och deras underhållning för en högskola och ett gymnasium per landskap.

4.1.8 Undervisnings innehåll i grundskolor och gymnasier

Det ska vara tio obligatoriska läroämnen i den grundläggande utbildningen och gymnasierna. Regeringen ska kunna öka antalet läroämnen genom en förordning av statskansliet. De tio obligatoriska läroämnen ska vara:

1. modersmål och litteratur
2. matematik
3. fysik och kemi
4. hälsokunskap
5. historia och samhällslära
6. gymnastik
7. biologi och geografi
8. livsåskådningskunskap

I lågstadier ska en lärare kunna lära alla de här ämnena på grundnivå. I högstadier, yrkesskolor och gymnasier ska varje ämnet ha sitt egen specialiserade ämneslärare.

4.1.9 Undervisnings innehåll i yrkesskolor

Det ska vara åtminstone tio examensdelar i yrkesskolor. Landskapen kan erbjuda mera om de vill och regeringen ska kunna öka antalet examina genom en förordning av statskansliet. De tio examina som ska erbjudas i alla yrkesskolor ska vara:

1. Fordonsbranschen
2. Logistik
3. Lantbruksbranschen
4. Rengörings- och fastighetsbranschen
5. Säkerhetsbranschen
6. Instrumentvård
7. Textil- och modebranschen
8. Maskin- och produktionsteknik
9. Social- och hälsovårdsbranschen
10. Sjöfart

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Utbildningslagen kan påverka utgifterna för utbildningen. Det beror på antalet lärare och skolor. När denna lagen träds i kraft ska det bli åtminstone sju lågstadier, högstadier och yrkesskolor. Om alla landskap har också gymnasier, yrkeshögskolor och universitet, ska det bli 42 olika läroinrättningar.

Om alla åldersgrupper motsvarar en klass i skolan skulle det bli åtminstone 98 lärartjänster i grundskola. Den här räkningen antar att det skulle finnas en ämneslärare per läroämne i högstadier. Det är ändå önskvärt att det skulle finnas åtminstone två ämneslärare per läroämne i högstadier och två lärare per åldersgrupp i lågstadier. Då skulle antalet lärartjänster vara minst 196.

Utöver grundskolan ska yrkesskolor ha ett minimiantal lärartjänster. Om det ska finnas en yrkesskola i alla sju landskap och tio examina som ska läras, ska det bli åtminstone 70 lärartjänster. Yrkesskolor har särskilt ekonomiskt värde så utbildningskansliet anser ändå att det är önskvärt att det skulle finnas åtminstone två ämneslärare per examen i yrkesskolor. Då skulle antalet lärartjänster i yrkesskolor bli minst 140.

Om man lägger till de tal som har tidigare beskrivits blir det 266 lärartjänster. Utöver dessa tjänster behöver skolor också rektorer. Med åtminstone 42 olika läroinrättningar behövs det också 42 rektortjänster. Således ska det bli 308 olika tjänster och en kostnad som belastar statens utgifter med över 2 miljoner euro.

Utbildningskansliet föreslår att med sådana höga kostnader skulle det vara lämpligt att inrätta alla de tjänster som tidigare har presenterats, men att staten betalar för hälften av tjänsterna och att landskapen ansvarar för att etablera och finansiera den andra hälften av tjänsterna.

5 Ikraftträdande

5.1 Riksdagens behandling

Statskansliet har beslutat föreslå att utbildningsutskottet skulle behandla denna propositionen i riksdagen om riksdagen beslutar godkänna behandlingen av propositionen.

Statskansliet föreslår att betänkandet som utskottet författar skulle vara baserat på denna propositionen som redan innehåller många passande texter för att användas som paragrafer.

Statskansliet tar inte ställning till stora utskottets eventuella synpunkter och hoppas att utskottet godkänner betänkandet.

5.2 Riksdagens godkännande

Statskansliet föreslår att riksdagen måtte besluta godkänna propositionen som en lag efter de gällande utskottens betänkanden. Statskansliet föreslår även att presidenten måtte besluta godkänna lagen efter riksdagens godkännande.

5.3 Verkställighet och uppföljning

Lagen ska kunna verkställas genom statskansliets förordningar. Utbildningskansliet ska se till att lagen verkställas ordentligt och enligt ordföringar och lagar. Utbildningskansliet ska också utfärda sina egna ordföringar för detaljer gällande utbildning och undervisning i landet.